

mértékben átszervezte az életünket Közép-Európában, amely idő alatt már felnőttek az első, a fenti értelemben már tiszta lappal és „ártatlanságuk”, érintetlenségük tudatában indult nemzedékek is, amelyek vállát már nem nyomják azok a terhek, amelyek elődeik életét legtöbb esetben még teljes mértékben meghatározták, megkeserítették, esetenként ki is siklatták. Ám a közben eltelt évek új torzulásokat, új bűnöket, új kiábrándulásokat hoztak, amelyek valahol a felszín alatt bizonyosan már új

szembenállásokat is érlelnek, új – értelmiségi – feladatokkal, amikor – a szintén a fentebb említett, közép-európai változás(oka)t hozó nemzedék(ek) szülötte, Végel László új regényének, a *Bűnhődés* szavaival – újból naponta kell „menteni az élettől a kultúrát”, mert az „emlékezet éltető eleme nem az élet, hanem a kultúra”, hiszen új „történelmi skizofrenia” jelei mutatkoznak már, miközben Európa is (újból) néma, ha „a kultúra [...] ellen elkövetett bűneiről kellene vallania”.

BÁGER GUSZTÁV

Látványpék

*Nemcsak a péksütemény,
a pogácsa, a bukta, a rétes,
a levelestészta, a krémes,
nemcsak a sósrúd, a pizzástáska,
hanem a dolgok legsajátja.
Mert formát ölt a liszt, akár a kotta,
gondolatokat generál a rokka.*

*Míg kifő a zaccos, brazil kávé,
ripizik-ropizik a kukorica Málé.
Jön a pék, jön a pék,
zsemlék szanaszét,
ellenőrzi a lenmagost, a simát,
ma nem lopták el a búzát. Vivát!
Csak eladható legyen a világ.*

*Ahogy az emberek sorban
a túlhevített villamosban,
kisülnek ők is, az nem vitás,
egymásról tudni: intimitás.
Az iskolában is kekszek sülnék,
onnan a felsőoktatásba kerülnek,
lesznek veknik, cipók, kalácsok
(egyre tömöttebb sorokba állók),
ki hogy sül fel, ki milyen illat:
lesz, aki gengszter; lesz, aki kispap.*

*Földhivatalban szendvicskenyér,
ha nincs átírás, nincsen egér.
Házak, telkek gazdát cserélnek,
lába kél az összeg felének.*

*A Kombinón kombinék lejtének,
intenek és gyorsan felejtének.
Túlégetett karamell-ország,
tisztázatlan tisztaság,
itt a törvény súlya ritkaság.*

*Hatalmi figurák, pogi-katonák,
rajtuk a sapka, akár a mák.
Itt jön az őrnagy, a vezér zsömle,
cúgos cipője cukrosbögre.
Kiflik, perecek a kormánynál.
Kérdik: hatalmon voltál már?
Sajttal suhint a sajtó nyakon,
színültig van a türelem-flakon.
Kicsi hókiflik itt a pártok,
kormány-sebektől dzsem szivárog.*

*Kigyóba tekert, nagy magyar rétes,
a tölteléknek a színe is kétes.
Mindenki duzzog parkolópályán,
egymás hátán a sok kicsi ármány.
Az eszmények kisütve, cicomázva.
A tojáslikőr is fel van rázva.
Hol van az éhezők kenyérkéje?
Hol van a beígért nyugalom kéje?*

*Ennek is vége?
Mindennek vége.
A süítőteknőt kivéve.*

2008/2009 fordulóján